

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1561. usque ad annum 1562

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1771

VD18 90118596

§. 44. Dubia Nuntio a Zanchio, & Sturmio proposita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66624](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66624)

tis arbitris illi colloqui, eique quædam Religionis dubia proponere peroptaret. Ad hujus vota capite annuit Nuntius: itaque Zanchius revertitur, prolixumque cum Delphino sermonem instituit, cui aderat etiam Sturmio itidem Protestantium veneno infectus, qui tamen, cum in ea urbe denuo in Nuntii ædibus conspici nollet, illum in quodam loco prope urbem unacum Zanchio convenit.

Sæcul. XVI.
A.C. 1561.

§. XLIV.

Dubia Nuntio a Zanchio, & Sturmio proposita.

Erat Zanchius ex omnibus Protestantibus certe moderatissimus, qui de Romana Ecclesia semper tanquam Matre sua loquebatur, atque ad illius sinum illico redire paratum sese exhibebat, dummodo illa a quibusdam corruptelis, quæ, ut inquiebat ipse, in ejus fidem, ac disciplinam irreperant, expurgata esset: insuper Sturmium ab ejusmodi consiliis haud adeo alienum esse affirmabat: igitur hi Nuntio declarabant, quod eorum vota unice eo collimarent, quatenus redintegrata unione postea ad Catholicæ Ecclesiæ gremium redire possent, ita tamen, ut non cum ignominia fontium, quibus venia est indulta, sed cum dignitate Virorum de Religione

*Pallav. n. 2.
& 3.
Epist. Delph.
ad Borom. 13
Jun. 1561.
August. in
Arch. Vatic.
& ejus summa
in Bibl.
Barbar.*

Sæculi XVI
A.C. 1561.

Philipp. I.
v. 15. & 18.

ne bene merentium, quibus præmium destinatur, inter Catholicos agere valerent. Hæc prona utriusque voluntas placuit Delphino, quocirca ad Cardinalem Borromæum ita perscripsit: „mihî „visum est consultius, Divinum Paulum „Apostolum imitari, qui in epistola ad „Philippenses, conspiciat Christum prædicari ab aliquibus propter invidiam, „& contentionem, ab aliis propter rectam voluntatem, in ea tandem verba prorupit: „quid enim? dum omnimodo, sive per occasionem, sive per zeli veritatem Christus annuntietur: ex his autem verbis inferebat Delphinus, prudentiæ legibus consonum esse, ut ex hisce Protestantibus saltem id, quod possunt, eliceretur, etsi illud quod pollicentur, obtineri non valeret.

Ceterum Zanchius Nuntio sequentes proponebat conditiones, seu animi sui opiniones, I. Adhibeatur moderatio auctoritati nunc attributæ Romano Pontifici; quippe quæ veteri Ecclesiæ consentanea non videtur: II. Ferantur in Concilio sententiæ juxta purum Dei verbum, & secundum Patrum antiquiorum doctrinam: III. Solvantur Episcopi a jurejurando, quo Pontifici obstringuntur, adeo, ut libere & ex conscientiæ suæ judicio loqui possint, IV. primo loco haud numerosi quidam cœtus doctiorum

rum Præfulum habeantur, quibuscum Sæcul. XVI.
A.C. 1561.
conferre sermonem possent Theologi
Protestantium; ii vero postmodum se-
creta sua suffragia promant, antequam
in ampliori conventu quidquam decer-
neretur, cum existimarent hæretici, in
multis e Catholicis Episcopis scientiam
desiderari.

Ad hæc Zanchii postulata, seu mo-
nita respondens Nuntius, præprimis
summi Pontificis auctoritatem merito
extollebat, eamque ex Theodoro, Chal-
cedonensi Concilio, Sancto Hieronymo,
aliisque comprobata reddebat (*).
Ad alterum caput progressus Delphinus,
in quo petebatur, ut in Concilio res
dijudicaretur ex solo Dei verbo, & ve-
terum Patrum sententia, hæc dixit:
„id aliis licet vocibus exprimatur, i-
dem tamen est, ac omne pondus aucto-
ritatis adimi superioribus Conciliis, &
Pon-

(*) Addit Pallavicinus l. c. tantam testi-
moniorum copiam Delphinus produxit, ut
Zanchius admirabundus dixerit, velle se accu-
ratus super ea re auctores veteres consulere,
cui subjecit Nuntius: id quidem ageret, sed
legeret sinceros codices, ac fideles interpre-
tes; cum contigisset, ut Oecolampadius in
sua Theophylacti translatione locum quem-
dam perverteret.

Hist. Eccles. Tom. XLIV.

F

Sæcul. XVI. „Pontificis decretis. „ Ad tertium ve-
A.C. 1561. ro Nuntius palam edixerat: si Episco-
 pi jurejurando solverentur, id ex una
 parte vanum, ex altera offensionibus ob-
 noxium futurum. Denique circa quar-
 tum ostendit, quod veneranda anti-
 quitas contrarium usum fuerit secuta.
 Ceterum hoc colloquium longius pro-
 trahebatur, totaque illius summa ad
 Papam, atque Legatos fuit transmissa,
 a quibus responsum, quod Protestan-
 tes in Synodo cum ingenti lætitia sint
 recipiendi, omnisque securitas ipsis ibi-
 dem concedenda, atque illi cum sum-
 ma benignitate atque mansuetudine ha-
 bendi. Verum hoc colloquium haud u-
 beriore nanciscebatur successum.

§. XLV.

*Nuntii colloquium cum Paulo
Vergerio.*

Pallav. c. 10. Pariter Petrus Paulus Vergerius, cu-
n. 13. jus frequens alibi mentio occurre-
 bat, Nuntio colloqui desiderabat, qua-
 propter interdum solus, nonnunquam
 vero unacum Sturmio Argentinam, alia-
 que in loca magis vicina venerat: cum
 vero solus cum Nuntio conferret, ma-
 jori cum libertate agebat, præsentem au-
 tem Sturmio sua verba magis caute
 ponderans majori etiam circumspectio-
 ne utebatur, atque una ex parte in-
 gens